

Специјална болница за рехабилитацију
„ТЕРМАЛ“
Карађорђева 6,
Врдник

Републике Србија
Аутономна Покрајина Војводина
СПЕЦИЈАЛНА БОЛНИЦА ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ „ТЕРМАЛ“
Број 1728
17.7. 2023 године
ВРДНИК

ПРОГРАМ
ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ
ИЗ ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА
НА РАДУ

Врдник, 2023. година

На основу члана 33.,34., 35. и 36. Закона о безбедности и здравља на раду („Службени гласник РС“, бр.35/2023), Специјална болница за рехабилитацију „ТЕРМАЛ“ у Врднику, доноси:

ПРОГРАМ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ИЗ ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

I. ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 1.

Оспособљавањем за безбедан и здрав рад на радном месту, запослени стиче одговарајућа теоријска и практична знања из области безбедности и здравља на раду, упознаје се са условима за рад, потенцијалним опасностима и штетностима на радном месту, са мерама безбедности и здравља на раду, средствима и опремом личне заштите на раду који доприносе већем степену безбедности при раду на истом или промењеном радном месту, тако и при раду у промењеном процесу рада, односно процесу рада са новом опремом и оруђима за рад.

Члан 2.

Оспособљавањем запослених за безбедан рад, његово теоријско и практично обучавање из области безбедности и здравља на раду врши се при:

- заснивању радног односа и распоређивању на радно место за које је запослени засновао радни однос,
- распоређивању у току рада (промени радног места),
- променама у технолошком процесу, односно процесу рада,
- увођењу нове или промене постојеће опреме и уређаја за рад,
- периодичној провери оспособљености на годину дана (запослени на радним местима са повећаним ризиком), односно три године (сви преостали запослени радници) и
- у случају утврђеним актом о процени ризика.

Члан 3.

После извршеног оспособљавања, обавезна је провера оспособљености запослених за безбедан рад.

Члан 4.

Запослени из члана 2 овог Програма не сме отпочети са самосталним радом, односно радом без непосредног надзора од стране другог запосленог, кога писменим путем задужује руководилац радионице у Лекарској Комори, све док се не оспособи за безбедан рад.

Члан 5.

Оспособљавање запослених врши се у току радног времена.

Члан 6.

Лица која се по било ком основу налазе у кругу СБ“ТЕРМАЛ”-а: Ученици, студенти и други који обављају професионалну праксу или други рад, морају и биће упознати са мерама безбедности и здравља на раду.

Члан 7.

Евентуални извођачи радова и њихови радници, који се појаве у СБ“ТЕРМАЛ”-у морају бити оспособљени за безбедан рад, биће упозорени на опасна места и штетности по здравље која се јављају у технолошком процесу и усмерени на безбедне зоне при кретању.

**II. ОРГАНИЗОВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ОСПОСОБЉАВАЊА
ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД**

Члан 8.

Организовање и спровођење оспособљавања из безбедности и здравља на раду врши Саветник за безбедност и здравље на раду и руководиоци својих сектора у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и Програмом за оспособљавање за безбедан и здрав рад.

Члан 9.

Након пријема запослених и распоређивања током рада (промена радног места) извршиће се оспособљавање за безбедан и здрав рад.

Члан 10.

Време трајања оспособљавања запослених за безбедан рад зависи од услова рада, односно радног места на које се запослени распоређује.

Члан 11.

Оспособљавање на радном месту запослени се упознаје са процесом рада, опремом и инструментима за рад, опасностима и штетностима и мерама безбедности и здравља на раду.

Оспособљавањем запослени се упознају са теоријским знањима из материје безбедности и здравља на раду и практичним делом обуке (начином употребе и коришћењем средстава и опреме личне заштите и пружању прве помоћи при повређивању).

III. САДРЖАЈ И ОБИМ ПРОГРАМА ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 12.

Садржај и обим Програма за оспособљавање запослених за безбедан рад зависи од услова рада на радном месту, сложености послова који се обављају, опреме и оруђа за рад, опасности и штетности на раду и др.

Члан 13.

При оспособљавању из области безбедности и здравља на раду, запослени се мора упознати са:

1. Организацијом и функционисањем безбедности и здравља на раду у СБ“ТЕРМАЛ“-у
2. Организацијом рада СБ“ТЕРМАЛ“-а и њеним организационим деловима.
3. Технолошким процесом и опасностима које угрожавају безбедност при раду, а посебно на радним местима
4. Поступком и начином обављања радних операција које обезбеђују заштиту запослених на радном месту, односно заштиту запослених у радној средини.
5. Правима и обавезама у вези са применом прописаних мера и последицама које могу настати, због непридржавања прописаних мера безбедности и здравља на раду.
6. Употребом одговарајућих средстава и опреме личне заштите, правилним и наменским коришћењем и одржавањем истих.

Члан 14.

Програм за оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад садржи теоријски и практични део обуке из безбедности и здравља на раду.

Члан 15.

Теоријско оспособљавање запослених за безбедан рад спроводи се путем предавања и разговора са запосленима, давања упутстава за безбедан рад, а састоји се из општег и посебног дела како је предвиђено овим Програмом.

Општи део оспособљавања обухвата законске обавезе и права из области безбедности и здравља на раду, заштиту од пожара, технолошки процес и услове радне околине, процену ризика, начин организовања и пружања прве помоћи.

Посебан део програма оспособљавања обухвата опасности и штетности које су могуће при обављању одређених послова на радном месту, при употреби одређене опреме за рад или опасне материје и мере које се предузимају ради елиминисања или смањења ризика.

Практично оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад се спроводи непосредним упознавањем запосленог са процесом рада на радном месту где је распоређен, начином безбедног коришћења опреме за рад са указивањем на могуће отказе и ризике ако се опрема не користи у складу са упутством за безбедан рад и начином правилног коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Члан 16.

ТЕОРИЈСКО ОСПОСОБЉАВАЊЕ

ОПШТИ ДЕО

1. Законски прописи из области безбедности и здравља на раду:

- значај и циљ безбедности и здравља на раду (Закон о БЗР и важећи прописи, значај и циљ безбедности и здравља на раду, акта предузећа којима се регулише безбедност и здравље на раду),
- организација и функционисање безбедности и здравља на раду код Послодавца, односно у организационим деловима.
- права и дужности директора, руководиоца организационих делова и непосредних организатора послова и саветника за послове безбедности и здравља на раду,
- права и обавезе запослених из области безбедности и здравља на раду и
- представник запослених за безбедност и здравље на раду.

2. Психо-физички аспект безбедности и здравља на раду

3. Техничка заштита:

- Сигурност при кретању (опасности и мере безбедности и здравља на раду)
- Опасност од пада
- Опасност од удара
- Опасност од пробаја флуида
- Заштита од покретних делова опреме
- Посебне мере техничке безбедности и здравља на раду, при раду у друштвеним делатностима у струковним удружењима и сл.
- Судови и инсталације под притиском
- Фактори опасности (врсте флуида, висина притиска и запремина),
- Мере сигурности (редовна контрола, придржавање упутства за рад, сигурносни и алармни уређаји)
- Места опасности
- Опасност од удара електричне струје
- Опасност од случајног додира
- Мере безбедности и здравља на раду

4. Средства и опрема личне заштите:

- Циљ и сврха средстава и опреме личне заштите
- Подела средстава и опреме личне заштите према намени
- Средства и опрема за заштиту главе
- Средства и опрема за заштиту тела
- Средства и опрема за заштиту руку
- Средства и опрема за заштиту ногу
- Средства и опрема за заштиту вида

5. Прва помоћ код повређивања на раду

- Током оспособљавања за безбедан рад, радник мора бити упознат са основним појмовима из прве помоћи
- Оживљавање
- Крварење
- Механичке повреде
- Хемијске повреде

- Термичке повреде
- Удар електричне струје
- Средствима за пружање прве помоћи
- Пренос и транспорт повређених

6. Хигијенска заштита

- хигијена радних и помоћних просторија,
- микроклиматски услови рада и
- професионална обољења.

ПОСЕБАН ДЕО

Посебан део програма обухвата упознавање запослених са опасностима и штетностима које су могуће при обављању одређених послова на радном месту, при употреби одређене опреме за рад или опасне материје и мере које се предузимају ради елиминисања или смањења ризика.

Запослени који раде на пословима доктора медицине (уколико поседују одговарајућу лиценцу) и субспецијалиста балнеоклиматологије су радна места са повећаним ризиком и оспособљавају се за:

- рад са опремом за рад- ДХА-апаратом (рендген зрачење)- опасности и мере заштите
- ергономски услови радног места и
- рад на рачунару и мере заштите

Специјалиста физикалне медицине и рехабилитације и специјалиста медицине спорта оспособљавају се по следећим темама:

- рад са опремом за рад – опасности и мере заштите
- ергономски услови радног места и
- рад на рачунару и мере заштите

Запослени који раде на пословима пружања услуга као што су парафино, хидрокинези, кинези и електро-ласер терапији оспособљавају се и по следећим темама:

- рад са опремом за рад – опасности и мере заштите,
- ергономски услови радног места и
- процењени ризици и мере заштите.

Запослени који раде на радним местима медицинска сестра-техничар и лабораторијски техничар оспособљавају се по следећим темама:

- рад са опремом за рад – опасности и мере заштите
- ергономски услови радног места и
- рад на рачунару и мере заштите и

Запослени који раде на административно техничким пословима оспособљавају се и по следећим темама:

- рад на рачунару и мере заштите и
- ергономски услови радног места

Запослени на одржавању хигијене и чистоће оспособљавају се и по следећим темама:

- хигијена и чистоћа и њихов значај за запослене

- средства и опреме за одржавање хигијене и чистоће, њихове карактеристике и могуће опасности и штетности и упутство за безбедно коришћење и
- средства и опрема за личну заштиту на раду.

Запослени на радном месту домар, спасилац, возач службеног возила и радник обезбеђења без оружја оспособљавају се и по следећим темама:

- рад са опремом за рад – опасности и мере заштите
- средства и опрема за личну заштиту на раду.

Запослени радници у кухињи и ресторану оспособљавају се по следећим темама:

- рад са опремом за рад-опасности и мере заштите
- ергономски услови радног места

Члан 17.

Лекарски прегледи запослених

Запослени који раде на радном месту са повећаним ризиком, пре почетка рада имају обавезан претходни лекарски преглед, и сваке наредне године обавезан периодични лекарски преглед.

Запослени који раде ноћу, према новом Закону о безбедности и здравља на раду чл. 56 („Сл.Гласник бр. 35/2023“) имају обавезан претходни лекарски преглед, и на сваке 3 године обавезан периодични лекарски преглед. По потреби запослени има право сам да затражи лекарски преглед.

Члан 18.

ПРАКТИЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ

Запослени се практично упознају са:

- радним местом, задужењима на радном месту, процесом рада, технологијом рада и провером исправности опреме и инсталација (у складу са важећим правилницима, техничким нормативима, хармонизованим стандардима и упутствима произвођача),
- условима радне околине, инсталацијама које користе, транспортним средствима и комуникацијама на радном месту, као и изворима опасности и штетностима

- опремом за рад са њеним техничким и радним карактеристикама, начином рада и начином безбедног коришћења и опреме и оруђа за рад са указивањем на могуће отказе и ризике ако се не користе у складу са упутством за безбедан рад, предметом рада и опасним материјама и
- опасностима, штетностима и мерама из области безбедности и здравља на раду.

Члан 18.

Оспособљавање запослених за безбедан рад врши се на начин који највише одговара потребама послодавца, да се радник потпуно упозна са заштитом на раду и тиме оспособи за безбедан рад. Који ће начин оспособљавања бити примењен зависи од услова рада на радном месту запосленог, врсти и сложености послова на радном месту, технолошког процеса рада, оруђа за рад и опреме којом се рад обавља.

Члан 19.

У циљу унапређење безбедности и здравља на раду, спроводиће се предавање са практичном обуком и други видови оспособљавања запослених за безбедан рад, као што су:

- семинари у облику организовања предавања практичне обуке,
- обуке из безбедности и здравља на раду које проистичу из законске обавезе,
- стручна литература (часописи, брошуре и други) и
- демонстрирање употребе нових средстава безбедности и здравља на раду.

Члан 20.

Запослени који се распоређују на друга радна места поново се морају оспособити из области безбедности и здравља на раду, у складу са потребама нових радних места.

Члан 21.

Лица која обављају стручне послове безбедности и здравља на раду оспособљавају се и усавршавају своја знања:

- праћењем законске регулативе из области безбедности и здравља на раду,
- праћењем стручне литературе,
- учешћем на семинарима и конференцијама и
- похађањем наставе коју организују стручне установе и школе.

IV. ПРОВЕРА ОСПОСОБЉЕНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 22.

После извршене обуке, односно после спроведеног теоријског и практичног оспособљавања врши се провера оспособљености запослених за безбедан рад.

Члан 23.

Провера оспособљености запослених за безбедан рад врши се путем теста.

Члан 24.

Ако се приликом провере знања утврди да запослени није довољно оспособљен за безбедан рад, не може му се дозволити:

- да самостално отпочне рад на радном месту за које је засновао радни однос и
- да настави да ради на радном месту на које је распоређен у току рада.

За запослене из става 1. овог члана, обука се наставља, након чега се поново врши провера оспособљености запосленог.

Члан 25.

Ако се ни у другом поновљеном поступку провером знања не утврди да је запослени оспособљен за безбедан и здрав рад на одређеном радном месту, запослени не може да обавља послове на наведеном радном месту.

Члан 26.

Ванредно оспособљавање запослених из области безбедности и здравља на раду вршиће се на иницијативу:

- директора СБ“ТЕРМАЛ“-а
- инспектора безбедности и здравља на раду

Писмену одлуку о ванредном оспособљавању радника, доноси Директор СБ“ТЕРМАЛ“-а, или лице које се овласти.

Оспособљавање из става 1. Овога члана 21., вршиће се када се утврди:
-да радник не спроводи предвиђене мере безбедности и здравља,
-узастопно повређивање запослени у краћем временском периоду
-и у другим случајевима

Члан 27.

У току рада се спроводи периодична провера оспособљености.

Периодична провера оспособљености за безбедан и здрав рад запослених врши се на

начин и по поступку утврђеном актом о процени ризика и у складу са Законом.

Периодична провера оспособљености запослених за безбедан рад врши се у року:

- од 1 године од дана оспособљавања или од претходне провере оспособљености за запослене који раде на пословима са повећаним ризиком и
- од 3 године од дана оспособљавања или од претходне провере оспособљености за све остале запослене.

Проверу практичне оспособљености спроводи непосредни руководилац који је спровео и практично оспособљавање, саставља извештај или исти доставља саветнику за безбедност и здравље на раду.

Запослени не може започети са самосталним радом односно са радом без непосредног надзора све док се не изврши његово оспособљавање за безбедан и здрав рад и не изврши провера оспособљености које организује и спроводи саветник задужен за послове безбедности и здравља на раду и руководиоца организационог дела где се запослени распоређује.

V. ЕВИДЕНЦИЈА О ОСПОСОБЉЕНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 28.

Ради остваривања увида у стање о оспособљености запослених из области безбедности и здравља на раду и њиховом оспособљавању за безбедан и здрав рад, обавезно је вођење евиденције о оспособљености запослених за безбедан рад (образац број 6).

Члан 29.

Начин вођења евиденције о оспособљености запослених за безбедан и здрав рад, регулисан је важећим Правилником о вођењу евиденција.

Члан 30.

Евиденција о оспособљености запослених за безбедан и здрав рад се води.

Члан 31.

ОСПОСОБЉАВАЊЕ ТРЕЋИХ ЛИЦА врши се у зависности од разлога боравка у СБ“ТЕРМАЛУ“:

1. Лица која су у посети (студенти, ученици, клијенти,...)
2. Лица која у СБ“ТЕРМАЛУ“ пружају услуге (извођачи радова...)

Члан 32.

Оспособљавање трећих лица из тачке 1. претходног члана, врши се ако исти бораве у СБ“ТЕРМАЛУ“-у дуже од 7-дана.

Члан 33.

Оспособљавање трећих лица из тачке 2. члана 35. Врши се у склопу оспособљавања за безбедан и здрав рад.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 34.

Овај Програм оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад ступа на снагу дана:

Дана: _____

У _____

В.Д. директора СБ "ТЕРМАЛ"

Мастер дипл. правник

Драган Косовац